

ПРОЕКТ ЗА ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Относно: Проект за заключения от 61-вото заседание на Съвета на ЕИП
(Брюксел, 20 ноември 2025 г.)

Шестдесет и първото заседание на Съвета на Европейското икономическо пространство (ЕИП) се проведе в Брюксел на 20 ноември 2025 г. под председателството на г-жа Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, министър на външните работи на Исландия. На заседанието присъстваха г-жа Marie Vjerge, министър по европейските въпроси на Дания, представляваща председателството на Съвета на Европейския съюз; г-н Espen Barth Eide, министър на външните работи на Норвегия; и г-жа Sabine Monauri, министър на външните работи, околната среда и културата на Лихтенщайн, както и представители на Европейската комисия и на Европейската служба за външна дейност.

Членовете на Съвета на ЕИП обсъдиха цялостното функциониране на Споразумението за Европейското икономическо пространство (Споразумението за ЕИП) и проведеха ориентационен дебат на тема „Програмата на ЕС за опростяване и Споразумението за ЕИП“.

Украйна

1. Като припомниха предходните си заключения, членовете на Съвета на ЕИП заявиха отново своята неизменна и непоколебима подкрепа за независимостта, суверенитета и териториалната цялост на Украйна в рамките на нейните международно признати граници. Членовете на Съвета на ЕИП ще продължат да предоставят, в координация с единомислещи партньори и съюзници, всеобхватна политическа, финансова, икономическа, хуманитарна, военна и дипломатическа подкрепа на Украйна и нейния народ.
2. Въпреки постоянните дипломатически усилия от страна на САЩ и Европа за мир и готовността на Украйна за постигането му, Русия увеличи интензивността на ракетните си удари и нападенията с дроневи срещу Украйна, особено срещу цивилното население и гражданската инфраструктура, като по този начин демонстрира липсата на реална политическа воля от страна на Русия да прекрати агресивната си война и да се ангажира със съдържателни мирни преговори. Членовете на Съвета на ЕИП отново настойчиво приканиха Русия да се съгласи на пълно, безусловно и незабавно спиране на огъня, по което Украйна изрази съгласие през март 2025 г., и изтъкнаха отново подкрепата на членовете на Съвета на ЕИП за всеобхватен, справедлив и траен мир в Украйна, основан на принципите на Устава на ООН и международното право. Във връзка с това членовете на Съвета на ЕИП припомниха принципите, изложени на 6 март 2025 г., които следва да направляват мирните преговори.
3. Членовете на Съвета на ЕИП ще продължат да допринасят за усилията за мир, по-специално чрез коалицията на желаещите и в сътрудничество със Съединените американски щати, и като активизират своите глобални действия за диалог.

Сътрудничество в рамките на ЕИП

4. Съветът на ЕИП подчерта продължаващото и нарастващо значение на Споразумението за ЕИП като определяща основа за отношенията между ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ, особено в обстановка на геополитическа несигурност, и подчерта значението на изградената върху два стълба структура на Споразумението.
5. Съветът на ЕИП отчете положителния принос на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ към процеса на оформяне на решенията по законодателни актове и програми на ЕС от значение за ЕИП чрез участието им в комитети, експертни групи, проучвания и агенции, както и чрез представените от страна на ЕИП/ЕАСТ коментари.
6. Освен това Съветът на ЕИП призна положителния принос на Надзорния орган на ЕАСТ и на Европейската комисия за наблюдението на спазването на Споразумението за ЕИП във всички държави от ЕИП.
7. Съветът на ЕИП подчерта, че е важно министрите от членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ да бъдат канени за участие в организирани от председателствата на ЕС неформални срещи и конференции на министрите от ЕС, които са от значение за участието на тези държави във вътрешния пазар. Той изрази задоволството си пред настоящото датско председателство и бъдещите председателства от продължаването на тази практика.
8. Съветът на ЕИП изтъкна значението на един добре функциониращ вътрешен пазар за стимулирането на условия за икономически растеж и нови работни места в цяла Европа. Той припомни ползите от четирите свободи и равните и справедливи условия на конкуренция за предприятията, като подчерта, че правилата на вътрешния пазар стимулират иновациите, конкурентоспособността и търговията.
9. Съветът на ЕИП постигна съгласие, че е необходимо да се полагат повече усилия за комуникация във връзка със Споразумението за ЕИП и ползите от него за гражданите и предприятията. Той изтъкна, че по-доброто познаване на Споразумението за ЕИП на всички равнища в рамките на ЕИП е в интерес на всички договарящи се страни и на доброто функциониране на вътрешния пазар. За тази цел Съветът на ЕИП настойчиво прикани държавите от ЕИП да осигурят бърз и лесен достъп до информацията относно Споразумението за ЕИП.

10. Като отчете важната роля на парламентарното сътрудничество и сътрудничеството между икономическите и социалните партньори, Съветът на ЕИП взе под внимание резолюцията на Съвместния парламентарен комитет на ЕИП, приета след неговото 63-то заседание на 25 май 2025 г. в Акугеуги във връзка с Годишния доклад на Съвместния комитет на ЕИП относно функционирането на Споразумението за ЕИП през 2024 г.

Политически диалог

11. Съветът на ЕИП отчете, че тясното партньорство между ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ е най-добрата гаранция за дългосрочен общ просперитет и стабилност. Тези близки отношения допринесоха за Европа, основана на мира, демокрацията, принципите на правовата държава и правата на човека. Съветът на ЕИП приветства политическия диалог на министерско равнище между върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и министрите на външните работи на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия, по време на който участниците проведоха неформален обмен на мнения по текущи външнополитически въпроси от взаимен интерес, например Украйна/Русия, трансатлантическите отношения и Близкия изток, като подчерта, че е важно да се продължи практиката да се канят длъжностни лица от членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ за участие в политически диалози, провеждани съвместно с работните групи на Съвета на ЕС.

Инкорпориране на актове на ЕС от значение за ЕИП

12. Като отбеляза представения от Съвместния комитет на ЕИП доклад за напредъка, Съветът на ЕИП изрази задоволството си от работата на Съвместния комитет за осигуряване на непрекъснато успешно действие и добро функциониране на Споразумението за ЕИП.
13. Съветът на ЕИП отчете текущата работа за намаляване на броя на актовете на ЕС, които все още предстои да бъдат инкорпорирани в Споразумението за ЕИП, и факта, че през 2025 г. е постигнат значителен напредък в резултат на съвместната работа на институциите на ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ. Същевременно той отбеляза, че натрупаните забавяния са все още значителни, и изтъкна необходимостта от полагане на допълнителни усилия и продължаване на тясното сътрудничество по неприключените досиета, за да се гарантира правна сигурност и хомогенност в ЕИП. Съветът на ЕИП подчерта още, че е важно да се гарантира своевременното транспониране на достиженията на правото на ЕС в националните правни системи.

Икономическа сигурност и конкурентоспособност на вътрешния пазар

14. Съветът на ЕИП отчете текущите предизвикателства в международната търговия в момент, когато световните вериги на доставки са подложени на натиск, и потвърди отново ангажимента си за открита, справедлива и устойчива търговия и основани на правила търговски отношения.
15. Освен това Съветът на ЕИП изтъкна значението на вътрешния пазар за гарантиране на конкурентоспособността, стратегическата автономност при същевременно запазване на отворената икономика, икономическата сигурност, устойчивостта, продоволствената сигурност, обновяването на промишлеността, устойчивото технологично лидерство и привлекателността на Европа като място за стопанска дейност. ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ имат общ интерес от осигуряването на добре функциониращ вътрешен пазар и поддържането на еднакви условия на конкуренция както в световен мащаб, така и в рамките на вътрешния пазар, в контекста на развитието на нови политики и инициативи за справяне с текущите геополитически предизвикателства в области като световната конкуренция, изменението на климата, двойния екологичен и цифров преход, стратегическите зависимости и рисковете по веригата на доставки в стратегически сектори.
16. Съветът на ЕИП изтъкна, че е важно да се осигури благоприятна за иновациите и бизнеса среда, за да се засили конкурентоспособността в ЕИП, и отбеляза, че е от значение да се намалят стратегическите зависимости в чувствителните сектори, както и да се опростят регулаторните процеси. Той приветства усилията за опростяване на правилата и намаляване на ненужната административна тежест чрез законодателни и незаконодателни инициативи, включително предложенията „омнибус“, тъй като те са особено важни за малките и средните предприятия (МСП), които съставляват преобладаващата част от дружествата в ЕИП.
17. Съветът на ЕИП подчерта значението на тясното сътрудничество между ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ за повишаване на икономическата сигурност и устойчивостта, както и за гарантиране и укрепване на веригите на доставки чрез диверсификация на доставките и чрез изграждане на производствен капацитет в рамките на вътрешния пазар, по-специално в областта на технологиите с нулеви и ниски емисии в съответствие с точка 28 от първия глобален преглед съгласно Парижкото споразумение, както и в областта на интегралните схеми и суровините от критично значение. Икономическата сигурност в рамките на ЕИП следва да се съсредоточи върху насърчаването на конкурентоспособността в рамките на ЕИП и осигуряването на защита срещу общите рискове за икономическата сигурност и партньорство с други държави, с които държавите от ЕИП споделят общи интереси.

18. Съветът на ЕИП отчете, че стратегическата програма на ЕС за периода 2024 – 2029 г. е отразила адекватно общите предизвикателства пред държавите от ЕИП. Той изрази задоволство от усилията за развитие на по-задълбочен и по-устойчив вътрешен пазар, който може да допринесе за развитието на ключови бъдещи технологии и за дългосрочната конкурентоспособност на Европа, и приветства усилията за поддържане на силна и сигурна Европа.

Изменение на климата, биологично разнообразие и екологичен преход

19. Съветът на ЕИП постигна съгласие, че е необходимо поддържане на високи амбиции, колективни усилия и спешни действия, за да се гарантира преходът към устойчиво, социално справедливо, неутрално по отношение на климата и екологосъобразно бъдеще. Той призова за справедлив, организиран и равнопоставен преход към прекратяване на използването на изкопаеми горива в енергийните системи в съответствие със сценариите за целта за 1,5°C, като се ускорят действията през това критично десетилетие, така че да се постигнат нулеви нетни емисии най-късно до 2050 г. при съобразяване с най-добрите налични научни знания. Предвид потенциала на ЕИП, той изтъкна отново призива за утрояване на капацитета за енергия от възобновяеми източници в световен мащаб и за удвояване на средния годишен темп на подобрения на енергийната ефективност в световен мащаб до 2030 г., както и за ускоряване на технологиите с нулеви и ниски емисии. Съветът на ЕИП приветства усилията на ЕС да гарантира конкурентоспособността и декарбонизацията на европейската промишленост.
20. Съветът на ЕИП отчете значението на сигурните, достъпни и устойчиви енергийни доставки и че е важно европейската енергийна инфраструктура да се защити срещу хибридни и други заплахи. Съветът на ЕИП подчерта, че една всеобхватна и технологично неутрална стратегия за декарбонизация и конкурентоспособност следва да предложи предвидимост за промишлеността и да се стреми към привличане, разрастване и поддържане на предприятията в Европа.
21. Съветът на ЕИП отчете вредното въздействие на агресивната война на Русия срещу Украйна върху енергийния сектор в Европа и отбеляза постигнатия напредък по изпълнението на плана REPowerEU на Европейската комисия. Съветът на ЕИП отбеляза неотдавнашното публикуване на пътната карта на ЕС за постепенно прекратяване на използването на руски изкопаеми горива, която цели намаляване на зависимостта от руските изкопаеми горива.

22. Съветът на ЕИП подчерта изключително важната роля на ценообразуването на въглеродните емисии за екологичния преход и продължаващото сътрудничество между ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ при разработването на схемата на ЕС за търговия с емисии. Той приветства текущата работа по включването на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ в механизма за корекция на въглеродните емисии на границите. Освен това Съветът на ЕИП подчерта необходимостта от ефективни мерки за гарантиране на надеждността на данните за емисиите и от продължаване на усилията за гарантиране на надеждността на данните на трети държави.
23. Съветът на ЕИП взе под внимание пакета за военната мобилност и подчерта, че е важно да се осигури тясно сътрудничество по отношение на аспектите в него, които биха могли да засягат членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ и Споразумението за ЕИП.
24. Тъй като голяма част от емисиите в Европа се дължат на транспорта, Съветът на ЕИП изтъкна отново, че е важно членуващите в ЕИП държави да работят заедно за устойчив, конкурентоспособен и издръжлив транспортен сектор. Следва и в бъдеще да се отдава голямо значение на екологосъобразното корабоплаване и екологосъобразното въздухоплаване, както и на летищните и пристанищните инфраструктури. Съветът на ЕИП изтъкна значението на ускоряването на прехода към устойчиви видове транспорт и устойчиви горива в цялото ЕИП при запазване на свързаността на отдалечените райони, включително островните държави и най-отдалечените региони, и гарантиране на справедлив преход. Преходът към устойчиви горива изисква съгласуване между търсенето и надеждни и адаптивни доставки, като същевременно се използва потенциалът на нововъзникващите технологии, за да се улесни ефективната декарбонизация. Изграждането на устойчивост чрез иновации, гъвкави механизми за приважане в съответствие и инвестиции в устойчива инфраструктура е от съществено значение за защита на търговските потоци. Освен това подобряването на железопътния капацитет и намаляването на емисиите от автомобилния товарен транспорт са жизненоважни.
25. Съветът на ЕИП изрази пълната си ангажираност с увеличаването на усилията за справяне с изменението на климата, осъществяване на устойчив енергиен преход, непрекъснатата защита на природата и стимулиране на кръговата икономика във всички области с цел повишаване на нашата конкурентоспособност. Съветът на ЕИП подчерта, че е важно ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ да продължат тясното си сътрудничество за постигане на съответните им цели в областта на климата и биологичното разнообразие и за поддържане на целите на Парижкото споразумение и рамката за биологичното разнообразие Кунмин–Монреал.

Съветът на ЕИП постигна съгласие, че е от съществено значение да се обърне внимание на загубата на биологично разнообразие и отбеляза, че амбицията на ЕС за нулево замърсяване и сътрудничеството за по-чиста Европа и нетоксична околна среда са жизненоважна част от това. Съветът на ЕИП подчерта значението на регулаторното привеждане в съответствие в областта на кръговата икономика и подчерта необходимостта от укрепване на устойчивостта на водните ресурси във всички сектори.

26. Като отчете факта, че изменението на климата и загубата на биологично разнообразие са глобални предизвикателства, Съветът на ЕИП потвърди твърдия си ангажимент за изпълнение на Програмата на ООН до 2030 г., Парижкото споразумение и глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин–Монреал, които са основните многостранни рамки, уреждащи глобалните действия за борба с изменението на климата и загубата на биологично разнообразие. С оглед на резултатите от 28-ата и 29-ата конференция на страните (COP28 и COP29) по Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата, Съветът на ЕИП изтъкна, че повишената амбиция съгласно Парижкото споразумение запазва значението си. Във връзка с това Съветът на ЕИП приветства съобщаването на национално определените приноси (НОП) за периода след 2030 г. и призова всички страни, които все още не са представили своите НОП, да го направят в спешен порядък. Той подчерта, че НОП за периода след 2030 г. следва да се основават на първия глобален преглед (ГП-1), да отразяват напредъка и възможно най-високата амбиция, да бъдат приведени в съответствие с траекториите на емисиите, които ограничават глобалното затопляне до 1,5°C, и с най-добрите налични научни знания, в контекста на различните национални обстоятелства, както и да включват абсолютни цели за намаляване на емисиите за цялата икономика, обхващащи всички парникови газове, сектори и категории, и да показват как страните прилагат първия глобален преглед (ГП-1). Съветът на ЕИП подчерта необходимостта държавите да определят и/или ускорят изпълнението на своите цели за нулеви нетни емисии на парникови газове и да се стремят към амбициозен диалог с ключови единомислещи партньори. Освен това Съветът на ЕИП отбеляза амбицията на Европа да запази водещата си роля за изпълнение на международните си ангажименти в областта на биологичното разнообразие, по-специално поетите в глобалното рамково споразумение за биологичното разнообразие Кунмин–Монреал. Като взе предвид резултатите от 16-ата конференция на страните по Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие, Съветът на ЕИП подчерта необходимостта всички страни да актуализират или преразгледат своите национални стратегии и планове за действие в областта на биологичното разнообразие, за да се справят спешно с преките и непреките фактори за загубата на биологично разнообразие.

Цифровата трансформация

27. Съветът на ЕИП изтъкна, че защитата на свободата и плурализма на медиите, редакцияната независимост и защитата на журналистите са от основно значение за доброто функциониране на демократичното общество в цифровата ера, наред със зачитането на основните ценности, заложи в имащото отношение законодателство на ЕС, включително относно подкрепата за независимите медии и тяхното финансиране.
28. Съветът на ЕИП подчерта, че е важно държавите от ЕИП да работят в тясно сътрудничество за гарантиране на конкурентоспособна, справедлива и устойчива цифрова трансформация и за превръщането на Европа в световен лидер в стратегическите цифрови технологии. Освен това той подчерта, че запазването на целостта и устойчивостта на цифровата инфраструктура и цифровите услуги е от съществено значение за защитата на нашите демократични общества и за утвърждаването на нашите европейски ценности.
29. Като отбелязва необходимостта от ускоряване на внедряването на ИИ от промишлеността, както и от малките и средните предприятия, и в съответствие с изявлението относно приобщаващия и устойчив изкуствен интелект за хората и планетата, договорено на 11 февруари 2025 г. в Париж, Съветът на ЕИП подкрепи предложената стратегия за прилагане на ИИ и призова за активното участие на властите, промишлеността и гражданското общество от държавите от ЕИП в нейното изпълнение. Освен това, за да се увеличи максимално ценността на данните за обществото и иновациите, Съветът на ЕИП подчерта необходимостта от полагане на допълнителни усилия за създаване на истински европейски съюз на данните, включително чрез опростяване на спазването на съществуващото законодателство и подобряване на управлението на данните.
30. Съветът на ЕИП подчерта значението на предстоящото включване на Акта за цифровите услуги и Акта за цифровите пазари в Споразумението за ЕИП. Като отбелязва потенциалните икономически, екологични и социални ползи от изкуствения интелект (ИИ), той също призна, че е важно да се създаде обща регулаторна рамка за изкуствения интелект в Европа чрез Акта за изкуствения интелект и да се гарантира, че системите с ИИ, пускани на вътрешния пазар и използвани в ЕИП, са сигурни, надеждни и етични и зачитат основните права, европейските ценности и етични принципи.

31. Съветът на ЕИП отбеляза, че е важно да се укрепи киберсигурността и да се защитят от хибридни заплахи хората, институциите и критичната инфраструктура. Той приветства съобщението на Комисията относно Европейски план за действие относно киберсигурността на болниците и доставчиците на здравно обслужване, както и Законодателния акт на ЕС за киберсолидарност, Акта за киберустойчивост, и призова страните по Споразумението за ЕИП да продължат да си сътрудничат тясно за повишаване на устойчивостта на вътрешния пазар и предотвратяване на киберзаплахите.
32. Съветът на ЕИП призна значението на укрепването на европейската екосистема в областта на полупроводниците с Европейския законодателен акт за интегралните схеми, чрез диверсифициране на веригите за доставки, запазване на технологичното лидерство и развитие на производствения капацитет, както и чрез продължаване на амбициите чрез законодателен акт за интегралните схеми 2.0.

Социално измерение

33. Съветът на ЕИП подчерта значението на социалното измерение в Споразумението за ЕИП, което обхваща въпроси, свързани с трудовото право, здравословните и безопасни условия на труд и равенството между половете. Съветът на ЕИП отчете значението на справедливите и добре функциониращи пазари на труда и социални системи, както и на увеличаването на участието на пазара на труда и осигуряването на добро съответствие между уменията и нуждите на пазара на труда, като ключов фактор за постигането на справедлива екологична и цифрова трансформация и за укрепването на конкурентоспособността на вътрешния пазар.
34. Като изтъкна, че е важно да се гарантират социална закрила, равни възможности и справедливи условия на труд, Съветът на ЕИП приветства постигнатия напредък по прилагането на Европейския стълб на социалните права – рамка, насочена към по-приобщаваща, устойчива и конкурентоспособна Европа.

Сътрудничество в областта на здравеопазването

35. Съветът на ЕИП отчете стратегическите поуки, извлечени при упражняването на готовността и реакцията при извънредни здравни ситуации в ЕИП по време на пандемията от COVID-19. Целостта на вътрешния пазар и гладкото функциониране на Споразумението за ЕИП продължават да бъдат основни приоритети в този контекст. Съветът на ЕИП подчерта значението на изграждането на Европейския здравен съюз и очаква по-тясно сътрудничество между ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ в областта на готовността и реакцията в областта на здравеопазването. Съветът на ЕИП взе под внимание и предложението за регламент в областта на критично важните лекарства, за да се даде възможност за по-устойчиви вериги на доставки и да се укрепи европейският производствен капацитет. Съветът на ЕИП очаква и постигането на допълнителен напредък в реформата на фармацевтичното законодателство на ЕС, насочена към своевременния и равен достъп до безопасни и ефективни лекарствени продукти на достъпни цени, сигурността на доставките на лекарствени продукти и осигуряването на привлекателна и благоприятна за иновации среда за научни изследвания, инвестиции, разработване и производство на лекарства в Европа, както и мерки за справяне с редките заболявания и антимикробната резистентност.
36. Съветът на ЕИП изтъкна значението на засилването на действията на ЕС в областта на полагането на грижи и психичното здраве, както и на по-нататъшното укрепване на капацитета и устойчивостта на здравните системи, включително издръжливостта спрямо изменението на климата, особено в областите, в които пандемията разкри недостатъци.

Програми и агенции на ЕС

37. Като отчете приноса на програмите на ЕС за изграждането на по-екологосъобразна, по-цифровизирана и устойчива Европа, Съветът на ЕИП подчерта колко е важно участието на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ в редица програми на ЕС в периода 2021—2027 г. и призна значителния им финансов принос към програмите.
38. Съветът на ЕИП подчерта, че член 78 от Споразумението за ЕИП предвижда договарящите се страни да укрепват и разширяват сътрудничеството в няколко области извън четирите свободи. Членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ следва да имат достъп до всички части на програмите, в които участват. Съветът на ЕИП подчерта значението на повишаването на сигурността на научните изследвания и призова страните да работят в тясно сътрудничество в това отношение, включително чрез използване на управление на риска и други подходящи мерки.

Споразумението гарантира на всички свои членове равни права и задължения и за доброто му функциониране е от решаващо значение тези принципи да се спазват. Съветът на ЕИП насърчи по-специално всички изпълнителни органи на европейско и национално равнище да популяризират и разпространяват възможностите за партньорство в рамките на ЕИП и да гарантират, че всички участници са напълно запознати с правата и задълженията на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ, когато участват в програми на ЕС.

39. Съветът на ЕИП подчерта, че широкото сътрудничество в областта на космическото пространство е от ключово значение за укрепването на промишлената база на Европа и за запазването на целостта и доброто функциониране на вътрешния пазар. Той отбелязва текущите дискусии относно участието на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ в Програмата за сигурна свързаност и предложението за акт на ЕС за космическото пространство.
40. Без да се засягат предстоящите преговори на равнището на ЕС относно многогодишната финансова рамка, Съветът на ЕИП призова за непрекъснат диалог по подготовката за програмния период след 2027 г. с цел да се осигури своевременно включване на новите регламенти относно програмите в Споразумението за ЕИП, като се има предвид, че участието на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ произтича от разпоредбите на Споразумението за ЕИП. Освен това Съветът на ЕИП подчерта, че е важно да се осигури тясно сътрудничество между членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ и Европейския съюз при оформянето на бъдещите програми на ЕС в съответствие със Споразумението за ЕИП.
41. Съветът на ЕИП подчерта значението на предстоящото включване в Споразумението за ЕИП на пакета на ЕС за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, за да се допринесе за борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Финансови механизми

42. Съветът на ЕИП припомни, че в Споразумението за ЕИП се предвижда участието на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ във вътрешния пазар, и в този контекст припомни също, че членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ допринасят за намаляването на социалните и икономическите различия в рамките на ЕИП чрез финансовите механизми на ЕИП и Норвегия в полза на договарящите се страни, с цел да се насърчи непрекъснатото и балансирано укрепване на търговските и икономическите отношения между всички договарящи се страни по Споразумението за ЕИП в съответствие с член 115 от него.
43. Съветът на ЕИП приветства влизането в сила на 1 август 2025 г. на Споразумението относно финансовия механизъм на ЕИП за периода май 2021 г. – април 2028 г. между Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и ЕС и на Споразумението между Норвегия и ЕС относно финансовия механизъм на Норвегия за периода май 2021 г. – април 2028 г.
44. С цел успешно прилагане на финансовите механизми за периода май 2021 г. – април 2028 г. Съветът на ЕИП приветства сключването на двустранните меморандуми за разбирателство и програмните споразумения между членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ и определени държави бенефициери и очаква бързото сключване на двустранните меморандуми за разбирателство с всички държави бенефициери, за да се определят ясна рамка и график за ефективно и навременно усвояване на средствата, което ще допринесе за договорените тематични приоритети: европейски екологичен преход, демокрация, принципи на правовата държава и права на човека и социално приобщаване и устойчивост.
45. Съветът на ЕИП подчерта, че договарящите се страни, в светлината на член 10 от Протокол 38г, ще преразгледат необходимостта от преодоляване на икономическите и социалните различия в рамките на Европейското икономическо пространство и въз основа на оценката ще започнат бъдещи преговори по следващите финансови механизми достатъчно време преди края на финансовите механизми за периода 2021—2028 г., за да се избегнат пропуски в изпълнението и да се даде възможност за ефикасно и ефективно програмиране на бъдещата перспектива за финансиране.

Рибарство и достъп до пазара на риба и рибни продукти

46. Съветът на ЕИП взе под внимание влизането в сила на двата допълнителни протокола към двустранните споразумения на ЕС с Исландия и Норвегия, в които се предвиждат тарифни квоти за внос на пазара на ЕС до април 2028 г. на някои видове риба и рибни продукти с произход от тези държави.
47. Членовете на Съвета на ЕИП отбелязаха със съжаление сериозното влошаване на запасите от скумрия в североизточната част на Атлантическия океан и разбраха, че е важно своевременно да се постигне всеобхватно споразумение за споделяне.
48. Освен това Съветът на ЕИП потвърди ангажиментите, посочени в Протокол 9 към Споразумението за ЕИП относно търговията с риба и други морски продукти.
49. Членовете на Съвета на ЕИП подчертаха голямото значение на конструктивното сътрудничество по въпросите на рибарството, което следва да бъде балансирано и взаимноизгодно, по-специално по отношение на устойчивото управление на запасите от общ интерес.
50. Членовете на Съвета на ЕИП признаха, че е важно да продължи разглеждането на съответните нерешени въпроси, свързани с политиката в областта на рибарството, с оглед на тяхното решаване и отчетоха значението на двустранните диалози относно управлението на рибарството и необходимостта от споразумения за договореностите за споделяне между ЕС и съответните членуващи в ЕИП държави от ЕАСТ.

Търговия със селскостопански продукти

51. Съветът на ЕИП припомни ангажимента на договарящите се страни в съответствие с член 19 от Споразумението за ЕИП и призова страните да продължат диалога с оглед на прегледа на условията за търговия със селскостопански продукти, за да се постигне постепенна либерализация в рамките на съответните им селскостопански политики. Съветът на ЕИП насърчи договарящите се страни да извършат нов преглед на търговския режим за преработени селскостопански продукти в рамките на член 2, параграф 2 и член 6 от Протокол 3 към Споразумението за ЕИП с цел по-нататъшно насърчаване на търговията в тази област.